

jabis; que més de la meitat dels panjabis professen la religió sikh; que aquesta és la cinquena religió amb més practicants del món, tot i que es va fundar al segle XV; que a les comarques de Girona n'hi viuen més de 2.000, i que les ciutats on més n'hi habiten són Olot i Lloret de Mar.

Estem davant d'una primícia realment extraordinària. Quan l'autora va fer la seva recerca (entre els anys 2002 i 2003) no va trobar ni un sol treball sobre aquest grup humà a Espanya. Es tracta, doncs, d'una publicació pionera, on trobarem una feina de quantificació actualitzada i rigorosa, un esforç de descripció i explicació eficient i clar, i un exemple reeixit d'anàlisi i comprensió de la realitat.

El llibre de l'Anna Farjas vol mostrar-nos sobretot el procés d'adaptació dels panjabis a la societat catalana. Per això mira d'esbrinar les causes de la seva migració (recerca que la porta a parlar d'una vertadera comunitat transnacional, d'una diàspora

més que d'una migració) i de conèixer el seu context d'origen, el Panjab. A l'hora d'interpretar la seva inserció a les ciutats i pobles gironins, l'autora no dubta a afirmar que la religiositat és el factor d'identitat més determinant, i per això explica amb un cert detall els trets més rellevants d'aquesta religió tan desconeguda per a nosaltres, el sikhisme (tot i que segur que han sentit a parlar del Temple d'Or d'Amritsar, dels turbants que cobreixen uns cabells que no es tallen, o de la prohibició de menjar carn de tota mena o de fumar).

En fi, un llibre que és un vertader luxe, tant per l'edició (realment impecable) com pel contingut, un referent ineludible i imprescindible.

Xavier Besalú

Tot Sant Joan de Palamós

TRIJUEQUE I FONALLERAS, Pere.

La gent de Sant Joan (Vila-romà), 1562-1950.

Ajuntament de Palamós / Museu de la Pesca, 2006. 287 pàgines.

De llibres d'història local, n'hi ha de moltes menes. Bons i dolents. Interessants o rematadament avorrits. Autoritzats per a tots els públics o de consum més que restringit. La casuística és enorme. Hi ha historiadors que escriuen per al gremi i d'altres que ho fan

per als que no pertanyen a l'acadèmia. Uns amb traça, d'altres habilidosament incomprensibles. Com tota narració imposa, és una qüestió d'interessos i estils.

Qui conegui l'àmplia bibliografia de Pere Trijueque (www.palamos-santjoan.org) sap que l'historiador de Palamós no està per romanços. No és un diletant ni conrea el saló. Apropa la història a les persones (totes). Converteix la complexitat en senzillesa: un tret específic i peculiar de la seva personalitat i del seu treball. Manté el bon gust de la comprensibilitat. Deu ser una conseqüència del seu empelt científic, tecnològic i humanista. Alhora, Trijueque és un home de reptes sublimes. El treball que ha fet a l'Arxiu Diocesà de Girona, amb Josep M. Marquès, n'és una prova més que convincent i sense parió.

Amb *La gent de Sant Joan (Vila-romà), 1562-1950*, l'autor ha liquidat el deute que havia contret després de la publicació de *La gent de la vila de Palamós, 1562-1950*.

Segons les seves pròpies paraules: «He fruit molt cercant dades i escrivint ratlla a ratlla, pàgina a pàgina, l'origen i les petites espurnes de la vida de molts veïns que ens han precedit. Però, malgrat tot, crec que he aconseguit extreure només un petit percentatge, només una pinzellada de la meravellosa història de Sant Joan, de Vila-romà».

L'autor peca de modèstia. El llibre és un homenatge que ha brindat a la vila de l'Ester, la seva muller, i la gent de Sant Joan els ho agraïrem a tots dos per sempre. És una obra imprescindible, de referència. Sense data de caducitat. L'esperit de Sant Joan és la gent. Un poble d'acollida de famílies treballadores foranes: del país i d'arreu. El llibre ho demostra. Tal vegada per això els veïns i veïnes l'estimen tant. Palamós és una altra antropologia.

L'historiador ha passat el rasclo històric i demogràfic casa per casa. Una altra tasca de les seves: sense precedents. I no només en l'asèpsia de l'arxiu parroquial de Santa Eugènia de Vila-romà i el Registre Civil. Ha anat més enllà. Trijueque ha alternat, amb mestratge, l'estudi estadístic i genealògic de les famílies vilatanes amb la crònica del règim municipal, l'associacionisme, l'educació, els serveis públics o els masos.

Definitivament, Sant Joan ha trobat el seu historiador.

Carles Sapena